

Wymagania edukacyjne z przedmiotu historia i teraźniejszość

Klasa trzecia technik automatyk, technik elektronik, technik informatyk
Rok szkolny 2024/2025

Ocenianie ma na celu:

1. *Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.*
2. *Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju.*
3. *Motywowanie ucznia do dalszej pracy.*
4. *Dostarczenie rodzicom/prawnym opiekunom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.*
5. *Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.*

I PODSTAWOWE WYMAGANIA

1. Znajomość faktografii, dat historycznych i pojęć historycznych
2. Umiejętność korzystania z mapy
3. Umiejętność analizy przekazów źródłowych
4. Stosowanie posiadanej wiedzy do opisu wydarzeń historycznych:
5. wyjaśnianie przebiegu procesu historycznego:
6. Uczeń jest zobowiązany do systematycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego.
7. Uczeń ma obowiązek przystąpić do każdego ważnego sprawdzianu pisemnego

II WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

Wymagania edukacyjne określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu (po szkole podstawowej).

Dla uczniów po szkole podstawowej wymagana jest znajomość lektur obowiązkowych z III etapu edukacyjnego i wybranych przez nauczyciela, właściwych zakresowi podstawowemu.

20. Nowy ład światowy

Uczeń; ocena dopuszczająca

- wymienia działania Stanów Zjednoczonych zmierzające do utrzymania ładu na świecie w końcu XX w.;
- przedstawia proces globalizacji w gospodarce;
- zna i wyjaśnia pojęcia: Pustynna Burza, globalizacja;
- wie, kim były wymienione postacie, oraz przedstawia ich historyczną rolę: George Bush, Saddam Husajn
- wymienia koncepcje świata w końcu XX w. i ich

autorów;

- wyjaśnia, na czym polega proces globalizacji;
- charakteryzuje politykę Stanów Zjednoczonych na Bliskim Wschodzie;
- zna i wyjaśnia pojęcia: koniec historii, zderzenie cywilizacji, globalna wioska;
- wie, kim były / są wymienione postacie, oraz przedstawia ich polityczną rolę: Francis Fukuyama, Samuel Huntington, Zbigniew Brzeziński • wskazuje różnice pomiędzy koncepcjami świata w końcu XX w.;

Uczeń:**ocena dostateczna**

- charakteryzuje proces globalizacji w różnych dziedzinach życia • ocenia, czy można określić Stany Zjednoczone jako żandarma ładu na świecie w końcu XX w.;

Uczeń:**ocena bardzo dobra**

- wyjaśnia, w jaki sposób ZSRS usiłował utrzymać wpływy na świecie;
- wie, kim był Michaił Gorbaczow •

Uczeń :**ocena celująca.**

ocenia, która z koncepcji świata w końcu XX w. okazała się najbliższa rzeczywistości i uzasadnia swoje stanowisko

21. Blaski i cienie zmian na świecie na przełomie tysiącleci.

Uczeń:**ocena dopuszczająca**

- wymienia najważniejsze konflikty zbrojne na przełomie XX i XXI w.;
- wymienia różnice pomiędzy globalną Północą a globalnym Południem • wymienia najważniejsze przyczyny konfliktów zbrojnych na przełomie XX i XXI w.;
- przedstawia proces upadku apartheidu w RPA;
- zna i wyjaśnia pojęcia: apartheid, bantustany;

Uczeń:**ocena dostateczna**

- wie, kim były wymienione postacie, oraz przedstawia ich historyczną rolę: Nelson Mandela, Frederik de Klerk • wyjaśnia przyczyny konfliktów zbrojnych na przełomie XX i XXI w.;

- wyjaśnia przyczyny podziału świata na globalną Północ i globalne Południe;
- wyjaśnia przyczyny konfliktu w Rwandzie;
- zna i wyjaśnia pojęcie konflikt Północ–Południe • wyjaśnia przyczyny

konfliktów religijnych na świecie na przełomie XX i XXI w.;

- charakteryzuje sytuację w Afryce na przełomie XX i XXI w. • przedstawia i ocenia rolę wojsk ONZ w czasie konfliktu w Rwandzie

Uczeń:**ocena dobra**

22. Integracja europejska • wymienia dokumenty tworzące Unię Europejską i ich najważniejsze postanowienia;

- wymienia organy Unii Europejskiej;
- wymienia państwa strefy euro;
- pokazuje na mapie proces rozszerzania się Unii Europejskiej;
- zna i wyjaśnia pojęcia: Jednolity Akt Europejski, traktat z Maastricht, Unia Europejska, traktat nicejski, traktat lizboński, strefa euro • wymienia kryteria przyjmowania nowych państw do Unii Europejskiej;
- wymienia płaszczyzny współpracy między krajami Unii Europejskiej;
- wymienia państwa strefy Schengen;

Uczeń :**ocena bardzo dobra**

- zna i wyjaśnia pojęcia: kryteria kopenhaskie, strefa Schengen • przedstawia zakres współpracy pomiędzy państwami Unii Europejskiej;
- wskazuje różnice pomiędzy poszczególnymi dokumentami tworzącymi podstawy prawne Unii Europejskiej;

- wyjaśnia znaczenie strefy Schengen i strefy euro;
- przedstawia współpracę Unii Europejskiej z Norwegią i wyjaśnia jej stosunek do Unii Europejskiej
- wyjaśnia, dlaczego strefa Schengen i strefa euro nie pokrywa się z krajami Unii Europejskiej;
- wyjaśnia przyczyny rozszerzania zakresu współpracy pomiędzy państwami Unii Europejskiej;

Uczeń :ocena celująca

- przedstawia współpracę Unii Europejskiej ze Szwajcarią i wyjaśnia stosunek Szwajcarii do Unii Europejskiej
- wyjaśnia znaczenie Jednolitego Aktu Europejskiego i traktatu z Maastricht;
- wyjaśnia, dlaczego został zawarty traktat lizboński;
- wyjaśnia, dlaczego Finlandia starała się o członkostwo w Unii Europejskiej dopiero w latach 90. XX w.

23. Polska droga do demokracji 1991–2005

- wymienia najważniejsze partie w Polsce po 1990 r.;

Uczeń:ocena dopuszczająca

- wymienia zmiany ustrojowe, które wprowadziła Mała Konstytucja;
- wymienia reformy rządu Jerzego Buzka;
- zna i wyjaśnia pojęcia: Sojusz Lewicy Demokratycznej, Unia Demokratyczna, Mała Konstytucja;
- wie, kim jest Jerzy Buzek
- wymienia ruchy polityczne w Polsce po 1990 r.;
- wyjaśnia przyczyny zmian na polskiej scenie politycznej po 1990 r.;
- wyjaśnia, jak chciano zapobiec rozdrobnieniu politycznemu w Polsce;
- wymienia podstawy prawne, na których opierają się relacje między państwem polskim a kościołami i związkami wyznaniowymi;
- zna i wyjaśnia pojęcia: Bezpartyjny Blok Wspierania Reform, konkordat, próg wyborczy
- wyjaśnia przyczyny zmian rządów po 1990 r.;
- przedstawia przebieg prac nad nową konstytucją;
- charakteryzuje reformy rządu Jerzego Buzka;
- przedstawia stosunki wyznaniowe w Polsce;
- zna i wyjaśnia pojęcia: recesja, lustracja;
- wie, kim były / są wymienione postacie, oraz przedstawia ich polityczną rolę: Jan K. Bielecki, Aleksander Kwaśniewski, Leszek Miller, Jan Olszewski, Antoni Macierewicz
- ocenia, czy reformy rządu Jerzego Buzka spełniły oczekiwania Polaków;
- przedstawia proces podpisania i ratyfikowania konkordatu;
- ocenia stabilność polskiej sceny politycznej i jej wpływ na funkcjonowanie państwa;
- wie, kim jest Hanna Suchocka
- przedstawia relacje między rządem a Prezydentem w Polsce w latach 1991–2005;
- ocenia funkcjonowanie rządów w Polsce w latach 1991–2005, przywołując ich sukcesy i porażki

24. III Rzeczpospolita – konstytucyjne zasady ustrojowe

Uczeń :dopuszczająca

- wymienia zasady ustrojowe zawarte w konstytucji polskiej;
- wymienia prawa i obowiązki obywatela zawarte w konstytucji;
- wymienia organy władzy ustawodawczej i ich dwie kompetencje;
- wymienia organy władzy wykonawczej i ich dwie kompetencje;
- zna i wyjaśnia pojęcia: zasada suwerenności narodu, zasada trójpodziału władzy
- wyjaśnia zasady ustrojowe zawarte w konstytucji polskiej;
- wyjaśnia, na czym polegają prawa i obowiązki obywatela zawarte w konstytucji;

- wymienia przykładowe kompetencje organów władzy ustawodawczej;
- wymienia podstawowe kompetencje organów władzy wykonawczej;
- wymienia przykładowe zasady sadownictwa w Polsce;

Uczeń:**ocena dobra**

- zna i wyjaśnia pojęcia: zasada demokratycznego państwa prawa, zasada pluralizmu politycznego, zasada niezawisłości sędziów • charakteryzuje uprawnienia władzy ustawodawczej i wykonawczej w Polsce z zastosowaniem podziału tych uprawnień;
- wymienia etapy procesu legislacyjnego;
- przedstawia strukturę sądownictwa w Polsce;
- wymienia zasady sadownictwa w Polsce;
- wymienia przykładowe uprawnienia Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu;
- zna i wyjaśnia pojęcia: preambuła, proces legislacyjny, Trybunał Konstytucyjny, Trybunał Stanu • wyjaśnia wzajemne zależności między organami władzy wykonawczej i ustawodawczej oraz podaje przykłady ich zastosowania;
- wyjaśnia zasady sadownictwa w Polsce;
- charakteryzuje pozycję Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu w polskim systemie ustrojowym;

Uczeń:**ocena bardzo dobra.**

- zna i wyjaśnia pojęcie konstruktywne votum nieufności • wskazuje różnice w procesie legislacyjnym w zależności od typu ustawy (np. ustawa zwykła i ustawa budżetowa);
- ocenia skuteczność funkcjonowania Trybunału Stanu

25. Rzeczpospolita samorządna

- wymienia organy władzy samorządu gminnego i sposób ich powoływania;
- przedstawia przykładowe kompetencje organów samorządu gminnego;
- zna i wyjaśnia pojęcia: samorząd terytorialny, domniemanie kompetencji, zadania własne, zadania zlecone, gmina, burmistrz, wójt • wymienia organy władzy samorządu powiatowego i sposób ich powoływania;
- przedstawia przykładowe kompetencje organów samorządu powiatowego;
- zna i wyjaśnia pojęcia: powiat, starosta • wymienia organy władzy samorządu wojewódzkiego i sposób ich powoływania;
- przedstawia przykładowe kompetencje organów samorządu wojewódzkiego;
- wymienia źródła finansowania jednostek samorządu terytorialnego;
- zna i wyjaśnia pojęcia: subwencja, dotacja, marszałek sejmiku wojewódzkiego, sejmik województwa • wyjaśnia podstawy prawne i zasady funkcjonowania samorządu terytorialnego;

Uczeń:**ocena celująca**

- wyjaśnia, na jakie zadania jednostki samorządu terytorialnego mogą mieć różne źródła finansowania;
- zna i wyjaśnia pojęcia: decentralizacja, zasada pomocniczości • charakteryzuje proces odwoławczy od decyzji jednostek samorządu terytorialnego;
- przedstawia działania podejmowane przez samorząd swojej gminy, powiatu i województwa

26. System prawny współczesnej Polski

Uczeń:**ocena dopuszczająca**

- wymienia podmioty i zakres spraw, które obejmuje prawo cywilne;
- wymienia sprawy pomiędzy członkami rodziny, które są regulowane prawem rodzinnym;

- zna i wyjaśnia pojęcia: norma prawna, osoba fizyczna, osoba prawna, zdolność prawna, zdolność do czynności prawnych • wyjaśnia różnice pomiędzy prawem naturalnym a prawem stanowionym;
- charakteryzuje podmioty i zakres spraw, które obejmuje prawo cywilne;
- wymienia najważniejsze zapisy prawa karnego;
- zna i wyjaśnia pojęcia: własność, służebność, hipoteka, wykroczenie, występki, zbrodnia, odpowiedzialność karna • rozumie podstawowe terminy związane z naukami prawnymi;
- przedstawia sprawy pomiędzy członkami rodziny, które są regulowane prawem rodzinnym;
- omawia najważniejsze zapisy prawa karnego;
- zna i wyjaśnia pojęcia: przysposobienie, obowiązek alimentacyjny

Uczeń: ocena dostateczna

- charakteryzuje relacje między organami władzy albo organami władzy a obywatelami, które reguluje prawo administracyjne;
- wyjaśnia różnicę między wykroczeniem, występkiem i zbrodnią;
- zna i wyjaśnia pojęcia: odwołanie, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy • wyjaśnia różnicę między prawem materialnym a procesowym;
- analizuje przykładowe pisma z zakresu prawa cywilnego, karnego i administracyjnego (np. pozew, zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, decyzję administracyjną)

27. Prawa człowieka oraz ich ochrona w Polsce i na świecie

- definiuje prawa człowieka, wymieniając ich cechy;
- wymienia przykładowe prawa człowieka, przyporządkowując je do odpowiednich generacji;
- wymienia polskie dokumenty, w których zawarte są prawa człowieka;
- wymienia polskie instytucje zajmujące się ochroną praw człowieka i wyjaśnia, w jaki sposób je chronią;
- zna i wyjaśnia pojęcia: prawa człowieka, trzy generacje praw człowieka, Rzecznik Praw Obywatelskich • omawia cechy praw człowieka;
- charakteryzuje trzy generacje praw człowieka;
- wymienia dokumenty chroniące prawa człowieka w Europie;
- wymienia europejskie instytucje zajmujące się ochroną praw człowieka i wyjaśnia, w jaki sposób je chronią;
- zna i wyjaśnia pojęcia: Europejska konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Europejski Trybunał Praw Człowieka • przedstawia proces kształtowania się praw człowieka po II wojnie światowej;
- wymienia dokumenty chroniące prawa człowieka na świecie;
- wymienia organy ONZ, zajmujące się ochroną praw człowieka i wyjaśnia, w jaki sposób je chronią;
- zna i wyjaśnia pojęcia: Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Rada Praw Człowieka, Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka, Międzynarodowy Trybunał Karny;

Uczeń :ocena dobra

- wie, kim była Eleanor Roosevelt • przedstawia proces kształtowania się praw człowieka do II wojny światowej;
- porównuje zawartość i rolę dokumentów chroniących prawa człowieka;
- przedstawia proces postępowania obywatela polskiego, który oskarża instytucje państwowe o złamanie praw człowieka (rozpatruje wszystkie możliwości odwoławcze);

- wyjaśnia, które prawa człowieka i w jakich okolicznościach mogą być ograniczone
- wyjaśnia, które prawa człowieka są negatywne, a które pozytywne;
- wyjaśnia, w przypadku których praw człowieka obywatel może dochodzić swych praw;
- ocenia skuteczność decyzji lub wyroków różnych instytucji chroniących prawa człowieka

28. Rozliczenie dziedzictwa PRL po 1989 r. •

Uczeń :**ocena dpuszczająca**.

29. wymienia sposoby upamiętnienia żołnierzy podziemia niepodległościowego i osób represjonowanych w okresie PRL-u;
- zna i wyjaśnia pojęcie rehabilitacja • przedstawia działania podejmowane przez polskie władze w celu rozliczenia postępowania władz PRL-u;
  - wyjaśnia, dlaczego było trudno uzyskać wyroki skazujące w procesach autorów stanu wojennego i w sprawie użycia broni w kopalni „Wujek” • omawia różne formy działalności Instytutu Pamięci Narodowej;
  - zna i wyjaśnia pojęcia: Instytut Pamięci Narodowej, Rzecznik Interesu Publicznego, status osoby pokrzywdzonej • wyjaśnia problemy związane z przeprowadzeniem procesu lustracji;

Uczeń:**ocena dobra**

- zna i wyjaśnia pojęcie kłamstwo lustracyjne • porównuje proces rozliczenia władz komunistycznych w Polsce z podobnymi procesami w innych były państwach komunistycznych;

Uczeń :**ocena celująca**.

- ocenia, czy można było proces dekomunizacji przeprowadzić lepiej i uzasadnia swoje stanowisko

29. Polska droga do NATO i Unii Europejskiej • wymienia etapy przystąpienia Polski do NATO i Unii Europejskiej;

Uczeń : **ocena dostateczna**

- podaje przykładowe przyczyny, dlaczego Polsce zależało na członkostwie w NATO i Unii Europejskiej;
- zna i wyjaśnia pojęcie traktat akcesyjny • omawia etapy przystąpienia Polski do NATO i Unii Europejskiej;
- wyjaśnia, dlaczego Polsce zależało na członkostwie w NATO i Unii Europejskiej;
- zna i wyjaśnia pojęcie Partnerstwo dla Pokoju • przedstawia współpracę Polski z innymi krajami regionu w celu wstąpienia do NATO i Unii Europejskiej;
- charakteryzuje relacje polsko-niemieckie w latach 90. XX w.;
- zna i wyjaśnia pojęcia: Trójkąt Weimarski, Trójkąt Wyszehradzki / Grupa Wyszehradzka • charakteryzuje stosunki polsko-rosyjskiej w latach 90. XX w.;
- przedstawia aktywność Polski w rejonie Europy Środkowej w latach 90. XX w.;
- wyjaśnia, jakie czynniki wpływały na relacje Polski z innymi państwami • przedstawia działania Polaków w ramach Partnerstwa dla Pokoju;
- porównuje argumenty euroentuzjastów i eurosceptyków w czasie starania się Polski o członkostwo w Unii Europejskiej

Uczeń:**ocena dobra**

IV. ŚWIAT I POLSKA W PIERWSZYCH DWÓCH DEKADACH XXI W.

30. Świat na początku XXI w. • wymienia czynniki, które wpływają na pozycję Chin na początku XXI w.;

Uczeń:**ocena dostateczna.**

- wymienia przykładowe skutki globalizacji • przedstawia pozycję Chin na początku XXI w.;
- przedstawia skutki globalizacji;
- wymienia sposoby radzenia sobie z pandemią COVID-19;
- zna i wyjaśnia pojęcia: COVID-19, SARS-CoV-2, pandemia • charakteryzuje sytuację w Korei Północnej na początku XXI w.;
- przedstawia skutki Arabskiej Wiosny;
- przedstawia sposoby radzenia sobie z pandemią COVID-19;
- zna i wyjaśnia pojęcie Arabska Wiosna • przedstawia skutki kryzysu finansowego z początku XXI w.;
- wyjaśnia przyczyny Arabskiej Wiosny • ocenia skutki pandemii COVID-19 dla życia społecznego;

Uczeń:**ocena dobra**

- ocenia wpływ Arabskiej Wiosny na stabilizację w rejonie Bliskiego Wschodu
31. Wojna z terroryzmem w XXI w. • wymienia różne nurty terroryzmu w XXI w.
- wymienia przykładowe zamachy terrorystyczne w XXI w. i ich konsekwencje;
  - zna i wyjaśnia pojęcia: terroryzm, World Trade Center • charakteryzuje różne nurty terroryzmu w XXI w.
  - omawia interwencję wojsk koalicji w Afganistanie;
  - zna i wyjaśnia pojęcia:

Al-Kaida, talibowie,

Uczeń:**ocena bardzo dobra**

- wie, kim były / są wymienione postacie, oraz przedstawia ich polityczną rolę: Osama bin Laden, George W. Bush • omawia interwencję wojsk koalicji w Iraku;
- charakteryzuje działalność Państwa Islamskiego;
- przedstawia znaczenie Stanów Zjednoczonych w wojnie z terroryzmem;
- zna i wyjaśnia pojęcia: szariat, Państwo Islamskie • przedstawia udział Polaków w walkach w Afganistanie i Iraku;
- wyjaśnia związek między zamachami terrorystycznymi w Europie a wojną z terroryzmem na Bliskim Wschodzie;
- wymienia skutki wojny z terroryzmem dla państw muzułmańskich, Stanów Zjednoczonych i Europy • ocenia skuteczność interwencji wojsk koalicji w Afganistanie i Iraku;
- przedstawia rolę i dążenia Kurdów w trakcie wojny z terroryzmem

32. Unia Europejska w XXI w. • wymienia organy władzy Unii Europejskiej i ich przykładowe uprawnienia;

- wymienia przykładowe przyczyny i skutki kryzysu migracyjnego w Unii Europejskiej;
- wymienia przykładowe działania Unii Europejskiej wobec pandemii COVID-19;
- zna i wyjaśnia pojęcia: Przewodniczący Rady Europejskiej, Wysoki Przedstawiciel Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, lockdown • wymienia dokumenty unijne zawarte na początku XXI w. i ich główne założenia;
- wyjaśnia przyczyny kryzysu migracyjnego w Unii Europejskiej;
- charakteryzuje politykę Unii Europejskiej wobec pandemii COVID-19;
- zna i wyjaśnia pojęcia: Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej, traktat nicejski, traktat lizboński, tarcza antykryzysowa • przedstawia koncepcje integracji Europy;
- przedstawia postawy państw Unii Europejskiej wobec kryzysu migracyjnego;
- wymienia przyczyny i skutki wystąpienia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej;

- zna i wyjaśnia pojęcia: Stany Zjednoczone Europy, Europa Ojczyzn, Europa wielu prędkości
- porównuje koncepcje integracji Europy;

Uczeń: **ocena bardzo dobra**

- charakteryzuje przyczyny i skutki wystąpienia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej;
- ocenia politykę Unii Europejskiej wobec pandemii COVID-19;
- wyjaśnia wpływ problemów, z którymi mierzy się Unia Europejska, na jej funkcjonowanie i pozycję w niej poszczególnych państw
- ocenia koncepcje integracji europejskiej pod kątem korzyści, które niosą one ze sobą dla poszczególnych grup państw członkowskich;
- przedstawia możliwości działania obywateli państw członkowskich w ramach Unii Europejskiej

Uczeń: **ocena celująca**

- Rosja i jej ekspansja w XXI w.
- wymienia przyczyny i skutki wojny w Czeczenii;
- wymienia przyczyny i skutki konfliktu w Gruzji;
- wymienia przyczyny wojny w Ukrainie;
- zna i wyjaśnia pojęcie Euromajdan;
- wie, kim są wymienione postacie, oraz przedstawia ich polityczną rolę: Władimir Putin, Wołodimir Zełenski
- omawia sytuację w Gruzji;
- przedstawia przebieg wojny w Ukrainie;
- wie, kim były / są wymienione postacie, oraz przedstawia ich historyczną rolę: Dżochar Dudajew, Achmat Kadyrow, Ramzan Kadyrow
- przedstawia, w jaki sposób przywódcy Rosji dążą do wzmocnienia władzy;
- przedstawia proces aneksji Krymu;
- przedstawia stosunek państw środkowoeuropejskich do polityki rosyjskiej na Kaukazie i Ukrainie;
- charakteryzuje różne formy prowadzenia wojny przez Rosję;
- zna i wyjaśnia pojęcia: „zielone ludziki”, wojna hybrydowa, szantaż gazowy;
- wie, kim był Borys Jelcyn
- przedstawia możliwości działania opozycji w Rosji;
- wyjaśnia wpływ różnych form prowadzenia wojny przez Rosję na sytuację w Europie;
- wyjaśnia, od czego zależy polityka Rosji wobec Ukrainy;
- przedstawia stosunek państw zachodnioeuropejskich i Stanów Zjednoczonych do polityki rosyjskiej na Kaukazie i Ukrainie;
- zna i wyjaśnia pojęcie kolonia karna;
- wie, kim jest Wiktor Janukowycz
- przedstawia działalność „Memoriału” jako organizacji opozycyjnej w Rosji

34. Polska na początku XXI w. • wymienia przykładowe sukcesy i porażki poszczególnych rządów na początku XXI w.;

- wymienia główne partie polityczne działające w Polsce na początku XXI w.;
- zna i wyjaśnia pojęcia: Platforma Obywatelska, Prawo i Sprawiedliwość, Zjednoczona Prawica
- wymienia główne założenia poszczególnych rządów w polityce wewnętrznej i zagranicznej;
- wymienia przyczyny zmian rządów na początku XXI w.;
- zna i wyjaśnia pojęcia: postkomunizm, kohabitacja polityczna, dług publiczny;
- wie, kim są wymienione postacie, oraz przedstawia ich polityczną rolę: Kazimierz Marcinkiewicz, Bronisław Komorowski, Andrzej Duda
- charakteryzuje polską scenę polityczną na początku XXI w.;
- wyjaśnia przyczyny zmian rządów na początku XXI w.;
- zna i wyjaśnia pojęcia: Liga Polskich Rodzin, Samoobrona, katastrofa smoleńska;

- wie, kim były / są wymienione postacie, oraz przedstawia ich polityczną rolę: Donald Tusk, Andrzej Lepper • ocenia, jak afery, do których dochodziło za poszczególnych rządów, wpływały na ich ocenę przez społeczeństwo;
- ocenia realizację założeń poszczególnych rządów w polityce wewnętrznej i zagranicznej • przedstawia działania wybranego przez siebie rządu z początku XXI w. w polityce wewnętrznej i zagranicznej oraz ocenia je pod kątem rozwoju wewnętrznego Polski i jej racji stanu

35. Polonia i Polacy na świecie • pokazuje na mapie skupiska Polaków i Polonii po II wojnie światowej;

Uczeń:**ocena dopuszczając**

- wymienia przyczyny emigracji z Polski po II wojnie światowej • wymienia przykładowe instytucje polskie działające na emigracji;
- przedstawia znaczenie organizacji tworzonych przez Polaków na emigracji dla podtrzymywania polskości i rozwoju kultury polskiej;
- zna i wyjaśnia pojęcia: Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego, Instytut Józefa Piłsudskiego, Maisons-Laffitte, Rozgłośnia Polska Radia Wolna Europa;
- wie, kim były wymienione postacie, oraz przedstawia ich historyczną rolę: Jerzy Giedroń, Jan Nowak Jeziorański • wyjaśnia rolę, jaką odgrywały instytucje emigracyjne po II wojnie światowej;
- przedstawia podstawy prawne i możliwości działania polskich władz emigracyjnych;
- zna i wyjaśnia pojęcia: depozytariusz, miesięcznik „Kultura”;
- wie, kim były wymienione postacie, oraz przedstawia ich historyczną rolę: Edward Raczyński, August Zaleski, Ryszard Kaczorowski, Władysław Anders • charakteryzuje sytuację Polaków w ZSRS i byłych republikach radzieckich;

Uczeń:**ocena dostateczna**

wyjaśnia, w jaki sposób rząd polski wspiera Polaków na terenie byłego ZSRS;

- zna i wyjaśnia pojęcie Karta Polaka;
- wie, jest Andżelika Borys • przedstawia działania organizacji polonijnych funkcjonujących w różnych państwach (np. Kongres Polonii Amerykańskiej w Stanach Zjednoczonych czy Związek Polaków w Niemczech)

36. Zmiany kulturowe w świecie końca XX w. i początku XXI w. • wymienia zalety i wady polityki wielokulturowości;

- wymienia główne płaszczyzny współczesnych sporów światopoglądowych;
- zna i wyjaśnia pojęcie polityka wielokulturowości • przedstawia zalety i wady polityki wielokulturowości;
- przedstawia znaczenie dziedzictwa kulturalnego dla współczesnej kultury;
- zna i wyjaśnia pojęcia: segregacja rasowa, dziedzictwo kulturowe • wyjaśnia założenia polityki wielokulturowości;
- wyjaśnia, jakie znaczenie ma obecnie postawa tolerancji i w czym się ona przejawia;
- zna i wyjaśnia pojęcia: poprawność polityczna, asymilacja, tolerancja, dyskryminacja
  - ocenia korzyści i zagrożenia płynące z polityki wielokulturowości;
- porównuje główne argumenty współczesnych sporów światopoglądowych

Uczeń:**ocena bardzo dobra.**

- wyjaśnia, w jaki sposób zmiany kulturowe końca XX i początku XXI w. znajdują odzwierciedlenie w tekstach kultury z tego okresu

37. Społeczeństwo cyfrowe • zna definicję społeczeństwa cyfrowego / społeczeństwa informacyjnego;

- wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z komunikacji cyfrowej dla jednostki;

- zna i wyjaśnia pojęcia: społeczeństwo cyfrowe, społeczeństwo informacyjne •
wyjaśnia przyczyny rozwoju komunikacji cyfrowej;
  - charakteryzuje korzyści i zagrożenia wynikające z komunikacji cyfrowej dla jednostki;
  - zna i wyjaśnia pojęcia: sieciologizm, fake newsy • wyjaśnia wpływ rozwoju usług cyfrowych na gospodarkę, edukację;
  - charakteryzuje korzyści i zagrożenia wynikające z komunikacji cyfrowej dla społeczeństwa;
  - zna i wyjaśnia pojęcia: wykluczenie cyfrowe, dezinformacja, bańka filtrująca •
wyjaśnia wpływ rozwoju usług cyfrowych na kulturę;
  - wyjaśnia, w jaki sposób można nadużywać wolności słowa w Internecie, i przedstawia działania zapobiegające temu zjawisku;
  - zna i wyjaśnia pojęcie netykieta • ocenia, czy we współczesnym świecie można funkcjonować bez korzystania z mediów społecznościowych
38. Media jako czwarta władza • wymienia typy komunikacji społecznej;
- wymienia środki masowego przekazu;
  - zna i wyjaśnia pojęcia: komunikacja społeczna, mass media • wymienia zasady, na których opiera się komunikacja społeczna;
  - wymienia funkcje środków masowego przekazu;
  - wymienia prawa mediów • charakteryzuje zasady, na których opiera się komunikacja społeczna;
  - charakteryzuje funkcje środków masowego przekazu;
  - wymienia obowiązki mediów • wyjaśnia, dlaczego środki masowego przekazu określa się jako czwartą władzę;
  - wymienia prawa i obowiązki pracowników mediów • podaje przykłady pełnienia przez media funkcji czwartej władzy na podstawie publicystyki, literatury czy filmu
39. Nasza przyszłość •

Uczeń :ocena celująca.

40. wymienia przykładowe działania Polski w polityce zagranicznej;
- wymienia przykładowe działania wojsk polskich w ramach NATO;
  - wymienia przyczyny kryzysu demograficznego;
  - wymienia zmiany klimatyczne zachodzące na świecie;
  - zna i wyjaśnia pojęcia: kryzys demograficzny, ocieplenie klimatu • przedstawia działania Polski w polityce zagranicznej;
  - przedstawia działania wojsk polskich w ramach NATO;
  - przedstawia sposoby przezwyciężenia kryzysu demograficznego;
  - przedstawia zmiany klimatyczne zachodzące na świecie • przedstawia dorobek Polski w końcu XX i na początku XXI w.;
  - wyjaśnia przyczyny kryzysu demograficznego;
  - przedstawia podejmowane przez państwa próby zahamowania zachodzących zmian klimatycznych;
  - zna i wyjaśnia pojęcia: geopolityka, protokół z Kioto • ocenia dorobek Polski w końcu XX i na początku XXI w.;
  - charakteryzuje działania podjęte przez Polskę w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego;
  - ocenia skuteczność podejmowanych przez państwa prób zahamowania zachodzących zmian klimatycznych • przedstawia działania zmierzające do rozwiązania problemów przedstawionych w rozdziale (demografia, zmiany klimatyczne) w swoim regionie

III METODY I NARZĘDZIA SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

A. Formy aktywności podlegające ocenianiu

- a) odpowiedzi ustne (z trzech ostatnich lekcji)
- b) kartkówki (niezapowiedziane z trzech ostatnich lekcji)
- c) 2 prace klasowe (sprawdziany). Jeżeli uczeń nie pisał pracy z powodu nieobecności, musi ją napisać do dwóch tygodni, w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Jeżeli z własnej winy uczeń nie napisze zaległego sprawdzianu w dzienniku pojawi się adnotacja **nb**,
  - aktywność na lekcji (wypowiedzi ustne, praca w grupach- z tekstem podręcznika, tekstem źródłowym, analiza SWOT, drzewo decyzyjne,
  - prace domowe (wypracowania na określony temat)
  - prowadzenie własnych notatek (dodatkowych)
  - zadania dodatkowe (np. sporządzenie gazetki), konkursy

B. Tryb oceniania

1. Za aktywność na lekcji uczeń otrzymuje „plusy”; 3 „plusy” daje ocenę bdb.
2. Ocena śródroczna wystawiana jest na podstawie ocen cząstkowych z całego półrocza, ocena roczna – na podstawie ocen z obu semestrów.
3. Oceny śródroczne i roczne nie muszą być średnią arytmetyczną ocen wpisanych do dziennika. W sytuacji, w której ocena ostateczna jest niejednoznaczna, znaczenie rozstrzygające mają oceny z wypracowań i obejmujących większy zakres materiału pisemnych sprawdzianów wiedzy i umiejętności
4. Punktacja sprawdzianów: zgodnie z zapisem w statucie szkoły

C. Zasady poprawiania ocen

Uczeń ma możliwość poprawy oceny – jeżeli deklaruje taką chęć – w formie i terminie ustalonych przez nauczyciela.

IV ZASADY OBOWIĄZUJĄCE PODCZAS NAUCZANIA ZDALNEGO

1. Nauczyciel będzie traktować każdego ucznia indywidualnie, uwzględniając jego warunki lokalowe i techniczne. Uczeń będzie miał możliwość wykazania się wiedzą i umiejętnościami za pomocą środków i form ustalonych wspólnie z nauczycielem.

2. Uczeń ma obowiązek uczestniczyć we wszystkich zajęciach, wykonywać zadania domowe i uczestniczyć we wszystkich formach sprawdzania wiedzy i umiejętności ustalonych przez nauczyciela.

3. Wymagania dotyczące otrzymania ocen cząstkowych, semestralnych i końcoworocznych są identyczne jak podczas nauczania stacjonarnego.

V DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DLA UCZNIÓW MAJĄCYCH ORZECZENIA I OPINIE PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH

W stosunku do uczniów z opiniami z poradni psychologiczno- pedagogicznej stosuje się ułatwienia mające na celu stworzenie im optymalnych warunków do spełnienia wymagań zawartych w podstawie programowej. W pracy dydaktycznej uwzględnia się zalecenia zawarte w opinii poradni, takie jak np.

- wydłużenie czasu pracy
- ocenianie prac pisemnych głównie pod względem merytorycznym
- niebranie pod uwagę przy wystawianiu oceny błędów ortograficznych
- indywidualne podejście do ucznia
- dostosowanie warunków sprawdzianów do potrzeb uczniów z deficytami wzroku lub słuchu.